

Дергач Я.О.
здобувач вищої освіти,
факультету менеджменту,
Науковий керівник: **Кушнірук В.С.**
к.е.н., доцент,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Державне регулювання підприємницької діяльності є важливим елементом економічної політики, що реалізується через центральні органи влади, а також регіональні й місцеві структури управління. Основне завдання такої політики полягає у досягненні балансу між державним втручанням та свободою бізнесу, створюючи сприятливі умови для його розвитку і підтримуючи економічне зростання країни. Ефективні механізми регулювання мають не лише стимулювати підприємницьку активність, а й сприяти підвищенню результативності економіки, забезпечуючи стабільний розвиток бізнесу та покращення добробуту населення.

Після запровадження воєнного стану в Україні економіка зазнала не тільки значних втрат у створенні доданої вартості, а й суттєвих структурних змін. Частина населення була змушена виїхати за кордон або переміститися у західні регіони, що скоротило кількість економічно активних громадян, залучених до виробництва. Підприємницька діяльність опинилася перед серйозними викликами: обмеженість виробничих ресурсів, падіння попиту в зонах бойових дій, проблеми з логістикою та неможливість експорту продукції через воєнні дії. Усе це суттєво ускладнило функціонування бізнесу в умовах війни.

В останні роки держава виділила значні обсяги фінансової допомоги для різних галузей бізнесу, зокрема для агропромислового комплексу. За інформацією Міністерства аграрної політики та продовольства, у 2022 році понад 43,6 тисячі сільгоспвиробників отримали кредити на суму понад 95,4 млрд грн. Серед них — позики за державною програмою гарантування до 80 %, що становило 24,7 млрд грн. Основні кошти були спрямовані на відновлення пошкоджених виробничих потужностей та реалізацію енергетичних проєктів, при цьому кредитування здійснювалося за ставкою 0% [1]. Також, за інформацією Міністерства фінансів, у межах Державної програми «Доступні кредити 5-7-9 %» було підписано понад 19 тисяч кредитних угод на суму понад 79,3 млрд грн. Загалом підприємства отримали більше 53 тисяч кредитів на суму близько 169 млрд грн, з яких майже 35 тисяч кредитів на понад 68 млрд грн були надані банками державного сектору [2].

У відповідь на запровадження воєнного стану та надзвичайні умови, що значно ускладнили роботу бізнесу, виникла потреба у формуванні сильного

економічного фронту. У нинішній ситуації особливо важливо усвідомлювати, що саме економічна активність є запорукою стабільності та успішного функціонування держави під час війни. З цією метою влада впроваджує реформи та ухвалює нові закони для підтримки українських підприємств.

Для відновлення ділової активності необхідно активно проводити дерегуляцію та лібералізацію державної політики. Це допоможе бізнесу швидше адаптуватися до нових умов та залишатися конкурентоспроможним. Водночас додаткова державна підтримка виступає ключовим механізмом стимулювання підприємництва та збереження його життєздатності в умовах кризи.

Одним із важливих інструментів державного регулювання є запровадження квот на виробництво та надання послуг, що охоплюють їхні види, обсяги, якість і навіть ціноутворення. Паралельно держава забезпечує підтримку бізнесу шляхом здешевлення кредитів, виробничих ресурсів і сировини, а також фінансуванням цільових програм. Крім того, в Україні продовжується вдосконалення бізнес-середовища через активну дерегуляцію. Державна регуляторна служба підготувала проєкт дерегуляційного плану, що включає понад 200 пропозицій від органів влади, громадських організацій і підприємств. У плані передбачено конкретні кроки для спрощення умов ведення бізнесу, і він уже переданий на розгляд Уряду. Серед головних завдань можна виділити підвищення якості обслуговування підприємців і збереження можливості для малого та середнього бізнесу користуватися спрощеною системою оподаткування. Водночас важливо посилити контроль за дотриманням законодавства у сфері ліцензування, реєстрації та видачі дозволів.

Державне регулювання підприємництва має визначальне значення для формування стабільної та ефективної економіки, оскільки воно створює умови для розвитку бізнес-ініціатив, залучення інвестицій і забезпечення сталого соціально-економічного зростання. Одним із ключових інструментів виступає економічна підтримка з боку держави, яка стимулює розвиток підприємницької діяльності. Така допомога може реалізовуватися через впровадження різноманітних державних програм, спрямованих на науково-технічний, фінансовий, кадровий, ресурсний чи консультативний супровід бізнесу. Реалізація подібних програм може здійснюватися як центральними, так і місцевими органами влади, залежно від потреб конкретного регіону або галузі.

Список використаних джерел

1. Kyiv school of economics. Збитки, завдані українському бізнесу внаслідок російської агресії, оцінюються в \$13 млрд. 2023. URL : <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zbitki-zavdani-ukrayinskomu-biznesu-vnaslidok-rosiyskoyi-agresiyi-otsinyuyutsya-v-13-mlrd/> (дата звернення: 20.09.2025)

2. Міністерство фінансів України. Зміни до програми «Доступні кредити 5-7-9%»: підтримка посівної кампанії та активація підприємництва. 2022. URL : https://mof.gov.ua/uk/news/zmini_do_programi_dostupni_krediti_5-7-9_pidtrimka_posivnoi_kampanii_ta_aktivatsiia_pidpriiemnitstva-3374 (дата звернення: 20.09.2025)